

JUL, 2018

BILTEN

Broj 7.

Berba povrća, čuvanje i transport

Prednosti gajenja krmnog bilja na oranicama i travnjacima

Priprema senaže i silaže od lucerke

Transport u poljoprivredi

Cene voća i povrća na zelenim i kvantaškim pijacama u Srbiji

Cene žive stoke na stočnim pijacama u Srbiji

Cene žitarica i stočne hrane u Srbiji

Objavite ponudu svojih poljoprivrednih proizvoda
Tehnički urednik
Valentina Aleksić, dipl.ing.
melioracija zemljišta i voda

Izdavač:

**POLJOPRIVREDNA
STRUČNA I SAVETODAVNA
SLUŽBA "POLJOSERVIS"
D.O.O. KNJAŽEVAC**

**Knjaza Miloša 75
19350 Knjaževac
tel.019/730-888
E-mail:poljoservis@yahoo.com**

S a d r ž a j

Naslovi / autori	Strana
1. Berba povrća , čuvanje i transport - Valentina Aleksić	3 - 4
2. Prednosti gajenja krmnog bilja na oranicama i travnjacima - Srđan Cvetković	5 - 6
3. Priprema senaže i silaže od lucerke - Neđeljko Pipović	6 - 9
4. Transport u poljoprivredi – Dragan Kolčić	9 - 10
5. Agroponuda / STIPS	11 - 18

Tiraž: 150 primeraka

Berba povrća, čuvanje i transport

Pravilna i blagovremena berba povrća čuva svežinu .Kašnjenje sa berbom znači smanjenje prinosa i kvaliteta.Gubitak 30-50 % od ukupno proizvedenog povrća .

Neophodna je dobra organizacija proizvodnih površina .Vreme berbe zavisi od vrste i sorte, od mogućnosti naknadnog dozrevanja , daljine tržišta odnosno dužine transporta . Optimalna zrelost za ubiranje nije konstantna jer zavisi od vrste i sorte.

Berba može biti u tehnološkoj i transportnoj ili fiziološkoj botaničkoj zrelosti.

Berbu povrća treba obavljati ujutru nakon opadanja rose ili predveče.

Način berbe može biti ručno , mehanizovano i ručno-mehanizovano. Bilo koji način berbe da se primejuje neophodno je voditi računa da se plodovi što manje gnječe i mehanički oštećuju, kao i o higijeni berbe i nakon berbe. Berba plodova i transport su najkritičnije tačke u procesu proizvodnje za kontaminaciju proizvoda. Iz tih razloga obavezno je pranje i dezinfekcija ambalaže-gajbica pre početka berbe i održavanje tokom berbe. Gajbice sa plodovima prilikom berbe ne vući po zemlji, obavezno ispod gajbe nositi postolje ili gajbu koja je obeležena i služi samo za tu namenu.

Higijena berača je veoma značajna i podrazumeva obavezno pranje ruku čistom vodom i sapunom(pre početka berbe, posle svake pauze, brisnje papirnim ubrusima. Ako se koriste rukavice za berbu (što je poželjno) koristiti neoštećene, čiste rukavice .
Šta se dešava sa svežim proizvodom nakon berbe?

Nakon berbe se mogu javiti sledeći procesi :

Smanjenje mase

Narušavanje teksture ploda

Promene u ukusu i izgledu (boja, povećan sadržaj šećera, smanjenje kiselosti)

Pojava povreda (prikrivene povrede ,štete od mikroorganizama)

Tretman plodova povrća nakon berbe

Čilj tretmana nakon berbe je da zaustavi ili bar uspori neizbežne promene na povrću da bi kupcu obezbedili koliko god je to moguće sličniji izgled i ukus , kao kad je ubran proizvod , visok kvalitet proizvoda i svežina za potrošača .

Pred hlađenje i hlađenje povrća snižava temperaturu i može da utiče na :

-Smanjenje aktivnosti disanja i degradaciju enzima;

- sniženje gubitka unutrašnje vode;

- usporavanje ili inhibiranje razvoja bolesti

-smanjenje proizvodnje prirodnog činioca zrenja etilena

Čuvanje svežeg povrća najčešće treba obavljati u rashladnim komorama ili hladnjačama – kontrolisanim uslovima vlage i temperature.

Čuvanje ima za cilj korišćenje povrća u svežem stanju u što dužem vremenskom periodu. Istovremeno to omogućuje veću konkurentnost na tržištu svežeg povrća tokom cele godine, smanjujući sezonski karakter proizvodnje i prodaje. Zato je važno smanjiti gubitke tokom berbe, adekvatno klasirati i upakovati povrće i sačuvati ga u najoptimalnijim uslovima u kojima bi promene bile svedene na minimum.

Uslovi za čuvanje povrća

Vrsta povrća	Uslovi za čuvanje		
	Temperatura ° C	Relativna vlažnost	Dužina čuvanja
Lubenice	2 – 4,5	85 – 90	2 – 3 nedelje
Dinje	7 – 10	85 – 90	1 – 4 nedelje
Jagode	- 0,5 – 0	85 – 90	7-10 dana
Karfiol	0	85 – 90	2 – 3 nedelje
Paradajz	2 – 8	85 – 90	3 – 4 nedelje
Salata	0	90 – 95	3 – 4 nedelje
Paprika	5 – 7	90 – 95	3 – 4 nedelje
Plavi parliđžan	5 – 10	90 – 95	2 nedelje
Krastavac	4,5 – 10	95 – 100	1 nedelje
Tikvice	10 – 12	85 – 95	veoma dugo
Kukuruz šećerac	0	100	6 – 8 dana

Uslovi za čuvanje povrća

Vrsta povrća	Uslovi za čuvanje		
	Temperatura ° C	Relativna vlažnost	Dužina čuvanja
Boranija	7	95 – 100	1 nedelja
Kupus	0	95	2 – 3 meseca
Mrkva	0 – 5	95 – 100	4 – 5 meseci
Celer	0 – 5	90 – 100	2 – 3 meseca
Cvekla	0	95	3 – 4 meseca
Crni luk	0	65 – 70	6 – 8 meseci
Krompir	4 – 10	90 – 95	4 – 5 meseci
Kelj pupčar	0	90 – 95	3 – 4 meseca
Peršun	0	90 – 95	3 – 4 meseca
Pečurke	0	90	5 dana
Grašak	0	90 – 95	1 – 2 nedelje

Prevozno sredstvo za transport ubranih plodova očistiti, oprati i dezinfikovati. Tokom transporta plodove pokriti tankom, čistom belom tkaninom.

Valentina Aleksić, dipl. ing. melioracija zemljišta i voda

Prednosti gajenja krmnog bilja na oranicama i travnjacima

Kada govorimo o proizvodnji kvalitetne krmne stocne hrane, treba napomenuti da sejanje travnjaka koji u sebi sadrže izbalansiran odnos leguminoza i trava obezbeđuje kvalitetan obrok stoci i sa aspekta energetskih i proteinskih potreba. Leguminoze koje imaju visok sadržaj proteina, minerala i karotina su odlična dopuna travnim vrstama koji imaju niži sadržaj proteina, ali su bogatije ugljenim hidratima. Leguminoze se zbog ekoloških uslova, posle 2-3 godine iskorišćavanja izgube iz travnjaka i travno-leguminozne smeše postaju samo travne smeše. **Gajenjem trava i leguminoza** u smeši dobija se veća produkcija biljne mase u odnosu na pojedinačne vrste i leguminoza i trava. To je posledica boljeg korišćenja viška stvorenog u procesu azotofiksacije i boljeg iskorišćavanja sunčeve energije usled ravnomernijeg vertikalnog rasporeda biljaka. Učešće leguminozne komponente od oko oko 30 % pokrovne vrednosti može da zameni 120-150 kilograma azota po hektaru. Pre osnovne obrade dobro očistiti njivu od korova (najbolje totalnim herbicidima). Osnovnu obradu obaviti u jesen što dublje, od kvaliteta osnovne obrade zavisi da li ćete u proleće predsetvenu obradu izvršiti samo setvospremačima ili ćete koristiti i tanjirače, zemljište treba da je što je moguće više usitnjeno. Setvu obaviti žitnim sejalicama uz **obavezno valjanje** useva nakon setve. Kod nas je u praksi najčešći rok setve sejanih travnjaka **početkom aprila u nizijskom delu ili krajem aprila u brdsko-planinskom delu** postoji i drugi rok setve sejanih travnjaka koji se kod nas slabo ili skoro nikako ne koristi, a to je početak septembra i ovaj rok setve svuda gde je moguće treba primenjivati, zbog niza svojih prednosti u odnosu na aprilski. Njegove prednosti su sledeće: kao prvo racionalniji je jer zemljište ne stoji slobodno a manja je samim tim i mogućnost njegovog zakorenjavanja, kao drugo biljke se bolje ukorenjavaju i postiže se bolji sklop biljaka i kao treće u narednoj godini imamo punu eksploataciju sejanog travnjaka što nije slučaj sa travnjakom sejanim u aprilu jer se kod njega u prvoj godini gubi prvi otkos koji čini i do 70% prinosa godišnje. Ako želimo kvalitetan sejan travnjak, sa maksimalnom eksploatacijom, đubrenje treba prilagoditi leguminoznoj vrsti, kako bi se ona što duže zadržala u smeši. Takođe nisu iste vrste i norme đubrenja svake godine iz razloga što se sa godinama iskorišćavanja menja i sadržaj komponenti u smeši, a samim tim i vrste i norme primenjenih đubriva. Upravo zbog baziranja đubrenja na leguminoznoj komponenti u smeši, **u godini zasnivanja najveću pažnju treba obratiti na P i K**, iskustveno, norme ovih đubriva ne bi trebalo da u godini zasnivanja prelaze 60 kg/ha. Prilikom doziranja N u godini zasnivanja travnjaka treba imati u vidu dve stvari, **kao prvo** ne treba dati veliku količinu N jer bi tada trave brzo potisnule leguminoze iz smeše, što nije cilj, a leguminoze imaju sposobnost vezivanja atmosferskog N i na taj način ga unose u zemljište. Iskustveno ta doza N koja se primenjuje u godini zasnivanja travnjaka trebalo bi da bude između 30-50 kg/ha. Kasnijih godina, kako se smanjuje udeo leguminoza u smeši trebalo bi primenjivati NPK hraniva u kojima je odnos 2,3:1:1. Kod prihranjivanja sejanih travnjaka treba posebnu pažnju obratiti na sledeće, ako je vegetacioni period travnjaka duži potreba za prihranjivanjem je veća i što je udeo leguminoza u smeši veći potreba za prihranjivanjem je manja. Praktično, ako imate 3 otkosa godišnje 1/3 planiranog N dodati posle prvog otkosa, **nikako posle drugog ili trećeg**. Takođe ako Vam je udeo leguminoza u smeši 30% i više ne treba prihranjivati, a ako je 20-30% treba dodati putem prihranjivanja ne više od 30 kg/ha N. Kvalitetan sejan travnjak može u našim uslovima dati do 10 t/ha sena ili do 50 t/ha zelene mase. Sejan travnjaci se mogu iskorišćavati putem ispaše, putem košenja i spremanja senaže i silaže. Biološka raznovrsnost i polimorfnost

vrsta iz familija Fabaceae i Poaceae koja ulazi u sastav smeša omogućavaju veliki broj kombinacija po različitim osobinama i namenama. **Ključno pitanje u određivanju kompozicija svake smeše namenjene proizvodnji stočne hrane** je izbor i odnos leguminoznih vrsta prema travama. Želja da u smeši bude što više leguminoza, zbog njihovog kvaliteta i azotofiksacije, je značajno ograničena ekološkim uslovima gde su sejani travnjaci najzastupljeniji – u brdsko-planinskom području. U našim uslovima se uglavno koriste lucerka, crvena detelina i žuti zvezdan. Najveće ograničenje za veći deo lucerke u smešama i njeno duže održavanje su kisela zemljišta, a za crvenu detelinu kratak život, a za žuti zvezdan mala kompetativna sposobnost. Zato je najčešći slučaj da već posle prve, a naročito posle druge godine korišćenja, leguminozno-travne smeše postaju samo travne. Udeo leguminozne komponente u smeši treba da bude 20-30% pokrovne vrednosti. Za razliku od leguminoza, kod kojih je broj vrsta mali, a ograničenja uslova spoljne sredine veća, kod trava postoji veliki izbor vrsta. To omogućava da se prave smeše sa precizno zadatim karakteristikama po dužini korišćenja, nameni, kvalitetu i intezitetu proizvodnje.

Preporučuju se sledeće trave kao vodeće u smešama:

za prifarmske, intenzivne sisteme – italijanski i engleski ljulj

za terene sa visokim nivoom podzemnih voda – visoki vijuk

za suvlja i peskovita zemljišta – bezosni vlasen

za lakša zemljišta u brdskom području – francuski ljulj,

za dublja i plodnija – ježevica i livadski vijuk

za planinsko područje- mačiji rep, a ostale vrste, među njima i niske (crveni vijuk, rosulje, livadarke), kao pratilice za bolju popunu prostora.

Srdan Cvetković, dipl.ing. poljoprivrede

Priprema senaže i silaže od lucerke

Tradicionalan način spremanja sena - konzervisanje lucerke, deteline, trava i travno-leguminoznih smešâ kod nas je prirodno sušenje na suncu. Pored ove, postoji i druga, mada nedovoljno poznata mogućnost za konzervisanje zelene mase, *spremanje silaže ili senaže*.

Ovakva hrana je po sastavu i osobinama sličnija zelenoj masi u odnosu na seno, a postupak siliranja u manjoj meri zavisi od vremenskih uslova. Istina je da tehnologija siliranja ili senažiranja predstavlja za početnike pravi mali izazov. Međutim, i taj problem se može lako prevazići korišćenjem adekvatne literature, konsultovanjem stručnjaka, ali i konsultovanjem proizvođača koji više godina uspešno spremaju silažu lucerke.

U uslovima suvog ratarenja prvi otkos lucerke i travâ je količinski najvažniji, jer se u odnosu na godišnje prinose dobije i 50-60%. U malom broju slučajeva, na parcelama i kod farmera koji zalivaju livade i obavljaju sve mere vezane za prihranjivanje i zaštitu od štetočinâ, godišnji prinosi zelene mase ili sena su znatno veći, a prinosi po otkosima su ravnomerniji. U takvim slučajevima dobija se pet, a ponekad i šest otkosa, dok godišnja proizvodnja sena iznosi i do 20 t/ha. Ovakve livade se koriste 6-8 godina, pa i duže, a sve to na kraju utiče da su troškovi proizvodnje hrane (*sena*) znatno niži. Nasuprot tome, na parcelama gde nema zalivanja, ali i drugih agrotehničkih merâ, najčešće se u toku vegetacije dobija tri otkosa, pri čemu je udeo mase po otkosima u godišnjem prinosu 50-60% : 30-35% : 15-20%, dok je godišnja proizvodnja sena 6-8 t/ha.

Najveći problem pri sušenju prvog otkosa za seno jesu česte kiše u maju mesecu, kao i visoka vlažnost vazduha i tla. Osim toga, biljke iz prvog otkosa odlikuju se grubljim stablom i manjim učešćem lišća u ukupnoj biljnoj masi. U takvoj masi, lišće se brže suši u odnosu na stablo, a presušeno lišće se lako kruni i opada, a sa njim se gubi i najhranljiviji deo biljke. Naime, u lišću lucerke nalazi se tri četvrtine sadržaja proteinâ, kao i najveći deo vitaminâ i mineralâ. Ukoliko, u međuvremenu, pada i kiša, pokošena masa ostaje na zemlji još duže, uz ispiranje najvažnijih hranljivih sastojaka. Svemu tome treba dodati i činjenicu da dugo zadržavanje pokošene mase na livadi (zbog nepovoljnih vremenskih prilikâ) ometa regeneraciju biljaka, a ukoliko one i prorastu kroz otkose, zakasnelim sakupljanjem sena dodatno se oštećuju mlade biljke.

Zbog svih nabrojanih problema, neki od naših malih farmera više godina unazad prvi otkos lucerke konzervišu u formi silaže ili senaže. Ovakav postupak je na velikim farmama usvojen još ranije, zahvaljujući školovanom kadru koji primenjuje mnoga savremena dostignuća. Osim prvog, često se i poslednji (jesenji) otkos lucerke silira, jer su vremenski uslovi u jesenjem periodu takođe nepovoljni za spremanje sena.

Međutim, *siliranje lucerke* nije tako jednostavan postupak kao što je to u slučaju cele kukuruzne biljke. Naime, lucerka sadrži znatno manje šećera i znatno više proteina i mineralnih materija, te

se ne može silirati uobičajenim postupkom. Otežavajuća okolnost je i visok sadržaj vlage, koji u optimalnim fazama razvića lucerke može da bude 80, pa i više procenata. Jedini način da se od ove kulture dobije *kvalitetna silaža (bez korišćenja različitih dodataka ili konzervanasa)* jeste da se pokošena masa pre siliranja provene (prosuši) do nivoa vlage od oko 60-65 %. Usled gubitka vlage provenjavanjem dolazi do relativnog povećanja sadržaja šećera potrebnog za fermentaciju, a povećani sadržaj suve materije deluje depresivno na štetne mikroorganizme. Još jačim provenjavanjem (do procenta vlage od oko 55 % ili niže) dobija se *senaza* - hranivo koje se po svojim karakteristikama nalazi između sena i silaže. Dužina trajanja provenjavanja zavisi od intenziteta sunčeve toplote i može da iznosi od nekoliko sati, pa do više od jednog dana. Optimalan nivo vlage u prosušenom materijalu (po praktičnim preporukama) je onaj kada se pri stiskanju lišća još uvek ne čuje karakterističan šuštavi zvuk, a mesto preloma stabljike je vlažno - ali bez kapljica rose.

Osnovni problem pri spremanju silaže od provenulog materijala je otežano sabijanje, jer je prosušeni materijal dosta elastičan. Zbog toga provenulu masu treba bolje usitniti nego u slučaju kada se silira materijal sa prirodnim sadržajem vlage. Praktične preporuke su, da pri korišćenju zelene lucerke za siliranje, dužina seckanja bude 3-5 cm, za provenuli materijal sa oko 30-35 % suve materije 2-3 cm, a pri pripremanju senaze svega 0,7-1,5 cm. Naročitu pažnju treba obratiti na što bolje gaženje silaže u cilju istiskivanja vazduha, dobro pokrivanje folijama, kao i dodatno opterećivanje silirane mase. U ovu svrhu koristi se sloj zemlje, peska, stare traktorske gume ili drugi predmeti koji su teški i koji neće oštetiti foliju. Na nekim farmama se praktikuje da se naknadno, preko silaže ili senaze spremljene od lucerke, u jesen silira sloj od cele kukuruzne biljke. Ova vrsta silaže je znatno teža, te dodatno opterećuje lucerku. Pored toga, biljni sokovi koji se oslobađaju iz kukuruzne silaže, bogati mlečnom kiselinom i šećerima, sakupljaju se u lucerki i time potpomažu njeno konzervisanje.

Ukoliko se zbog vremenskih uslova provenjavanje ne može izvesti, za obezbeđivanje optimalnih uslova za vrenje silaže preporučuje se korišćenje ugljenohidratnih hraniva, u tipu prekrupe kukuruza, suvih repinih rezanaca, melase i sl. Ova hraniva se koriste u količini od 5-8 % u odnosu na zelenu masu i u startu obezbeđuju potrebnu količinu šećera za previranje u mlečnu kiselinu. Pored toga, neka od nabrojanih hraniva vezuju višak vlage, te i u tom smislu pozitivno doprinose kvalitetu silaže. U cilju postizanja što boljih rezultata, preporuka je da zrnasta hrana ili suvi rezanci budu što bolje usitnjeni i što bolje raspoređeni po masi koja se silira. Pri korišćenju melase, zbog njene sirupaste forme, neophodno je da se najpre rastvori sa 2-3 dela vode, a zatim da se što ravnomernije prska. Ovakva vrsta dodatka povećava vlažnost silaže, pa u startu treba prosušiti biljnu masu u većem stepenu.

Pored ovih mogućnosti, u Evropi se koriste hemijski konzervansi na bazi mešavine mravlje i propionske kiseline, koji u startu zakiseljavaju siliranu masu do potrebnog nivoa i time obavljaju potpuno konzervisanje. I pored visoke efikasnosti, ova vrsta dodataka je jako skupa, te za nas nema značaj. Nasuprot tome, na našem tržištu se mogu nabaviti bakterijski inokulanti, odnosno svojevrsna „maja” koja potpomaže brže odvijanje fermentacije i stvaranje većih količina mlečne kiseline kao prirodnog konzervansa.

Upotrebom inokulanta skraćuje se aerobna faza fermentacije, brže se postiže optimalna pH vrednost, smanjuju se gubici organske materije, povećava aerobna stabilnost silaža, povećava svarljivost i popravljaju proizvodni rezultati životinjâ.

U cilju postizanja maksimalnih rezultata, biljni materijal koji se inokuliše treba obavezno provenuti bar do nivoa vlage od oko 65 %, a još je bolje da se u masu ravnomerno doda i 5-8 % kukuruzne prekrupe. Ovakva silaža će, pored boljeg kvaliteta imati i veću hranljivu vrednost, a povećan sadržaj suve materije je jako važan za pravilnu ishranu visokomlečnih grla.

Nedeljko Pipović, dipl.ing. stočarstva

Transport u poljoprivredi

Transport predstavlja jedan od najvažnijih elemenata u poljoprivrednoj proizvodnji, kako zbog velikog angažovanja vremena korišćenja traktorskog parka, tako i zbog troškova kojima to angažovanje utiče na cenu koštanja pojedinih proizvoda. Oko 35 % ukupnog vremena angažovanja traktora dolazi na razne radove u zavisnosti od smera proizvodnje, udaljenosti parcela, dobavljačkih i prodajnih centara, načina izvršenja transporta, upotrebljenih sredstava, klimatskih prilika, stanja puteva i organizacije rada.

Karakteristika transporta u poljoprivredi je da se obavlja na više različitih podloga: asfalt, makadam, seoski put, njivski put, strnjika, livada, pa u nekim slučajevima i obrađeno zemljište. Najveći deo transporta unutar gazdinstva obavlja se po mekim putevima u jeku setve pšenice, kukuruza, deteline,....kao i u trenutcima berebe i žetve navedenih i drugih useva koji se rade na gazdinstvima.

Obavljanje transporta vrši se po relativno normalnim uslovima, sve do pojave kiša kada uslovi za rad postaju teži, pa se pribegava korišćenje i jačih traktora.

Materijali koji se transportuju su najčešće u rasutom stanju a ređe u komadima (vreće, bale,...). Za utovar, istovar i prevoz pojedinih materija važne su njihove karakteristike kao što su vlažnost, lepljivost, granulometrijski sastav, otrovnost, abrazivnost, način pakovanja,.... U zavisnosti od toga mora i biti takvo transportno sredstvo pogodno za racionalne prevoze odgovarajućih materijala.

Najveći deo raznih prevoza i repro materijala može se prema gustini svoje mase podeliti u tri glavne grupe:

I grupa gustina mase od oko 110 – 150 kg/m kubnom (seno, slama, kukuruzovina,..)

II grupa gustina mase od oko 500 – 750 kg/m kubnom (zrnsti proizvodi, stajnjak, korenaso krtolasti proizvodi i neke vrste povrća)

III grupa gustina mase oko 1000 kg/m kubnom (mineralna đubriva, zgoreli stajnjak, tečnost i sl.).

Razdaljina na koju se vrši prevoz raznim transportnim sredstvima u okviru poljoprivrednog gazdinstva obično se kreće 3-10 km mada ima i slučajeva kada je ta daljina i veća.

Osnovna transportna sredstva na poljoprivrednom gazdinstvu su agregati sastavljeni od traktora (raznih jačina) i prikolica (jednoosovinki i dvoosovinki). Traktori su vrlo pogodna sredstva za izvođenje transportnih radova po poljoprivrednim terenima. Na pravilnost i opravdanost agregatiranja nekog traktora sa nekom prikolicom utiče više faktora kao što su: nosivost prikolice,

uslovi podloge (kvalitet, nagib, vlažnost,...), vučna sposobnost traktora, opremljenost traktorapotrebnim uređajima za vezivanje prikolice i za dejstvovanje na nju. Na otpor kretanja agregata na poljoprivrednom zemljištu utiče više faktora i to: stanje parcele, vrsta pneumatika i njihovo stanje, masa i snaga traktora kao i bruto masa prikolice. Na vlažnijim i mekanijim terenima dimenzije pneumatika i pritisak u njima bitno utiču na otpor, niži pritisci u pneumaticima utiču na ublažavanje oscilacija i dinamičkih udaraca u toku izvođenja transporta.

Dragan Kolčić, dipl.ing.agroekonomije

Poštovani Poljoprivredni Proizvođači,

Posetite internet stranicu www.agroponuda.com a u koliko Vi želite da ponudite svoj proizvod na prodaju obratite se nama . **Poljoprivredna Stručna i Savetodavna Služba**
„POLJOSERVIS“ d.o.o. Knjaževac sa sedištem u ulici Knjaza Miloša br. 75 , 19350
Knjaževac ili tel.019/730-888

KONTAKTIRAJTE
SVOG SAVETODAVCA
I OBJAVITE PONUDU
VAŠIH PROIZVODA!

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

www.stips.minpolj.rs

**Cene voća i povrća - kvantaške pijace u Srbiji
za period 16.- 22.07.2018. godine**

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Banana (Banana)	85	90	88	100	120
Breskva (Peach)	60	80		60	80
Grožđe-belo ostalo (Grapes-white other)	175		130	200	150
Grožđe-crno ostalo (Grapes-black other)	120			220	160
Jabuka-Ajdared(Apples-Idared)	75				
Jabuka-ostale(Apples-other)	60	100	60	70	60
Kajsija (Apricot)	130			100	150
Kruška (Pear)	60	70	80	100	100
Kupina (Blackberry)	130				350
Limun (Lemon)	180	180	235	250	
Malina (Raspberry)	200				
Nektarina (Nectarine)	60	60	60	60	100
Orah (Walnut)	900			800	800
Pomorandža (Orange)	100	100	100	150	
Šljiva (Plum)	30	40	30	60	80
<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Boranija (Green beans)	130		70		100
Brokoli (Broccoli)	100				
Dinja (Melon)	35		40	30	30
Karfiol (Cauliflower)	120	100	100		150
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	40	50	50	40	40
Krompir (Potato)	40	40	35	45	40
Kupus (Cabbage)	30	30	25	30	
Lubenica (Watermelon)	12		12	15	20
Luk beli (Garlic)	200		200	300	
Luk-crni (Onion)	40	40	35	40	
Paprika-babura (Pepper-babura)	60				80
Paprika-ostala (Pepper-other)	70	60	50	60	
Paradajz (Tomato)	40	50	40	50	60
Pasulj-beli (Beans white)	180	200		220	300
Patlidžan (Eggplant)	45		60		
Spanać (Spinach)	100				120
Tikvice (Zucchini)	30	30	25	30	40
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	38		25		50
Šargarepa (Carrot)	70	70	70	40	50

Cene voća - zelene pijace u Srbiji za period 16. – 22.07.2018. godine

Jednica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA											IVOVOODINA						DOMOVNA IZVNE CENE					
	Beograd Kalenic	Beograd Stadartija	Čatah	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	NIS	Piot	Pozarevac	Smederevo	Vranje	Zajecar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIA	CENTRALNA SRBIA	DOMOVNA IZVNE CENE	
Banana (Banana)	140	110	110	110	110	120	100	110	120	100	120	100	120	140	120	120	125	120	120	120	110	120	120
Breskva (Peach)	100	80	80	80	80	80	100	70	80	90	80	80	100	100	80	80	100	80	80	80	80	100	100
Grožđe-belo ostalo (Grapes- white other)	250					170		200	150				250			180						250	
Grožđe-crno ostali (Grapes- black other)	250	200			150	170	180	200					250	250	300	180			180		200	250	250
Jabuka-Aplard (Apples-Icared)	200	150	80				130		100				200		100		105		80			80	
Jabuka-ostale (Apples-other)	100	100	40	70	150	100	80	50	70	100	100	100	70		60	70	50	60	60	100	100	100	70
Kajsija (Apricot)	200	200	150		150			200					200	190	150					200	200	200	200
Kruška (Pear)	150	150		70	100	100	100	120	100	100	100	100	80	150		100	100	100		100	100	100	100
Kupina (Blackberry)	200	200		100		150		200	100		180		300		250					200	200	200	200
Limun (Lemon)	300	270	250	250	250	280	250	250	220		270		200	300	200	250				250	250	250	200
Malina (Raspberry)	250	300	250	250		200	200	300	350		250			250	250	180		200		250	250	250	250
Nektarina (Nectarine)	100	80	50	70	90	80	100	80	100	50	100			80	80		100	80		80	100	80	80
Orah (Walnut)	1100	1200	1200	900	1000	1000	900	1000	800	1000	1200	900	1000	1100	800	800	500	800	1200	1000	1000	1000	800
Pomorandža (Orange)	180	180			150	150	130		40				120		200					180	180	180	180
Šljiva (Plum)	80	70	40	40	70	50	40	60	40		50		60	80	70		55	80	60	40	40	40	60

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 16. - 22. 07. 2018. godine

Jedinična mere dln./kg	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA						DOMINANTNE CENE					
	Beograd Kalenic	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Nis	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Boranjia (Green beans)	180	200	190	100	150	100	100	100	100	100	100	100	200	180	200	160	110	100	150	100	100	100
Brokoli (Broccoli)	250	200	150										200	150						200		
Đurđica (Melon)	50	50	50	50	50	30	50	60	50	40	50	50	50	60	60	60	25	40	40	50	50	60
Karfiol (Cauliflower)	150	200		150									200						60	150	150	150
Krastavac-saladni (Cucumber for salad)	80	70	40	40	70	40	60	50	30	50	40	40	80	60	60	80	50	50	60	40	40	80
Krompir (Potato)	80	80	50	50	50	50	60	60	50	50	60	60	60	60	60	60	50	50	50	50	50	60
Kupus (Cabbage)	80	80	30	40	70	60	50	60	50	40	70	70	80	50	50	50	90	90	40	50	80	50
Lubenica (Watermelon)	30	30	20	25	30	20	20	20	25	15	20	25	30	25	35	20	20	20	20	20	20	20
Luk beli (Garlic)	400	400	500	500	400	300	300	500	500	300	450	450	400	600	450	350	300	300	300	400	400	400
Luk-orni (Onion)	80	80	60	50	60	60	60	50	50	40	60	60	60	60	60	60	50	40	50	60	60	60
Paprika-babura (Pepper-babura)	100	100		80	50				100	80			100	90	100	80			60	100	100	100
Paprika-ostala (Pepper-other)	100	120	100	80	80	60	60	70	100	80	50	80		120	100				60	80	80	80
Paradajz (Tomato)	100	80	50	60	70	50	50	80	80	50	40	70	100	100	90	55	70		50	50	50	100
Parajz-beli (Beans white)	300	300	250	200	300	300	220	300	280	270	230	270		300	300	300	300	300	300	300	300	300
Patlidžan (Eggplant)		70	200			80	80	150						80					50	80	80	80
Špinat (Spinach)	150	200											200	150			120			150	150	150
Tikvice (Zucchini)	70	60	50	40	50	50	50	60	70	40	50	50	60	80	80	60	50	50	40	50	50	60
Zelena salata-komad (Let tuce-piece)	80	60	20	30	30	40	40		30		30		60	75		30	50		30	30	30	30
Šargarepa (Carrot)	250	100	120	50	100	60	100	100	100	100	80	80	100	90	60	80	80	50	80	100	100	100

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 16.- 22.07.2018. godine

Jedinica mere dn/kg Težina/ uzrast Rasa		Centralna Srbija													Vojvodina					Dominantna cena- Srbija					
		Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Piroć	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajecar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin						
Blkovi	>500kg					270																			
Dvokse	svetne	220	200	150	150																				150
Jagnjad	svetne	260	230	250	240	240	280	300	280	290															240
Jarad	svetne	240	170	200	180	230	200		240																230
Junad	350-480kg								220																
Junad	>480kg						250									250	280								250
koze	svetne	150		120	150	110			140																150
Krave za klanje	svetne																								
Krave za klanje	HF																								
Krave za klanje	svetne																								150
Krmače za klanje	svetne																								150
Krmače za klanje	>130kg																								120
Ovce	svetne	160	160	120	120	120			110																120
Prasad	16-25kg	230	200	220	210	240	220	280	230	270						240	270	230	230						230
Prasad	<=15kg	240	230			230		280	220	250	300					250	270								
Telad	80-160kg																								
Tovljenid	80-120kg																								
Tovljenid	>120kg																								
Šilježad	svetne																								140
		220						180																	

Klanične cene žive stoke u Srbiji po okruzima za period 16. -22.07.2018. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Grad Beograd	Braničevski	Pčinjski	Mačvanski	Nišavski	Pirotski	Podunavski	Raški	Zajčarski	Moravički	Šumadijski	Južno-bački	Južno-banatski	Severno-bački	Srednje-banatski	Sremski	Domniantna cena- Srbija	
Bikovi	>500kg	HF	240																	
Bikovi	>500kg	SM	260		270	270	240		260	250	250	250		220		250		250	250	250
Dviseke	sve težine	sve rase								180			150							
Jagnjaci	sve težine	sve rase	280		230	230	260		280	230			250	250	250			250	250	250
Junaci	350-480kg	sve rase		260	220						240							225		
Junaci	>480kg	sve rase	230					250				260	280	240	250		260			
Krave za klanje	sve težine	SM	140		200	200		150	150	180	130	140	150					190	150	150
Krnjače za klanje	>130kg	sve rase	130		130	130				120	110		130					135	130	130
Ovca	sve težine	sve rase	100		170					120			120					145	120	120
Prasid	16-25kg	sve rase	230		230	230	180		220	210	250		220	250	250			245	250	250
Telet	80-160kg	SM	330					420		500	420	450	500							
Tovljenici	80-120kg	sve rase	165		140	170	140		160	150	140		170	160	150	150	155	170	170	170
Tovljenici	>120kg	sve rase	140		165	150				140	130		140							
Šajkešad	sve težine	sve rase	200																	

Cene žitarica i stočne hrane u Srbiji za period 16.- 22.07.2018. godine

Proizvod	Jed.Mere	Mesto prodaje	Centralna Srbija												Vojvodina										
			Beograd	Obrenovac	Čacak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Nis	Prot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajecar	Kikinda	Novi Sad	Paračev	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin				
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	đak 50kg	Gazdinstvo							23	22							20	16.2	22						
Kukuruz (okrunjen, veštački sušeni)	đak 50kg	Gazdinstvo																	16.6						
Lucekva (seno u balama)	bala 12-25kg	Gazdinstvo																18		20					
Pšenica	đak 50kg	Gazdinstvo							24	20								18		20					
Sojino zimo	đak 50kg	Gazdinstvo							50										46.5						
Stočni ječam	đak 50kg	Gazdinstvo							24									22	18.1	19					
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	đak 50kg	Maloprodaja											29					19		22					
Lucekino brašno (min 19% proteina)	đak 25kg	Maloprodaja											40						16.5						
Pšenica	đak 50kg	Maloprodaja							24											19					
Sojina sačma (44% proteina)	đak 33kg	Maloprodaja	80	73	70	65	80	79	78									54							
Stočno brašno	đak 33kg	Maloprodaja							20	22			25	25											
Suncokretova sačma (33% proteina)	đak 33kg	Maloprodaja	32	26	36	35	35	39	36									17.5							
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	đak 50kg	Pijaca	24	24		25	22	22	22									20	16.2	22					
Lucekva (seno u balama)	bala 12-25kg	Pijaca							20	20								20		20					
Pšenica	đak 50kg	Pijaca	20	25	25	22	20											20	18	19					
Sojino zimo	đak 50kg	Pijaca							50										46.5						
Stočni ječam	đak 50kg	Pijaca	20	25		24	22											18.1							
Stočno brašno	đak 33kg	Pijaca	20	19			23																		
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	đak 50kg	Silos																18.6							
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rimfuz	Silos																17.5							
Kukuruz (u kipu)	rimfuz	Silos																							17.5
Pšenica (novi rod)	rimfuz	Silos																18.3							
Pšenica	rimfuz	Silos																18		19					16.5
Stočno brašno	đak 33kg	Silos																							18